

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Ottasóros petitorát 5 kr. Nagybír terjedelmű, mint szintén több izsali hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért: Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr. „Nyit-tér”-en megjelölt közlemény öt-hasasos sorra 15 kr. Név- vagy bérmentesülendők beiktatott kártyák nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kártyák sem adnak vissza.

Előfizetési árak:

Helyben és postán külföldre: Egy évre 10 frt — kr. 1/2, évre 2 frt 50 kr. Fél évre 5 —. — Egyes szám 10. — Előfizetési pénz a minden közlemény: Pótlás, kérés, haz. földszint a szerkesztőségbe bérmentes külföldiek. — Előfizethető helyben: Telegr. K. Lajos könyvkereskedésében a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok útján.

Egy miniszteri levél.

Azon alkalomból, hogy a kalocsai érsek Haynald Lajos, az egyház megyéjéhez tartozó felekezeti iskolák állapotáról jelentést terjesztett fel Trefort miniszternek, a miniszter ur levelet intézte az érsekhez, mely levélnek az a tartalma, hogy a H. O. n., a mely csak néhány hónappal ezelőtt, Trefort urról kimondta, hogy a népoktatás vezetésére alkalmatlan s hogy a kath. papság uszályhordozója, ma már a miniszter leveléről állíthatni véli, hogy az egyaránt megítéltelő arra nézve a ki írta, megítéltelő arra nézve a kihez intézte van.

A miniszter hivatolt levelében örömmel győződött meg a felől, hogy mióta az oktatást, törvényileg rendezve van, az érsek egyházmegyéjében tapintatosan járt el arra nézve, hogy a népnevelés hiányai felfedezzenek, s a mennyiben lehet orvosolhatatlan. Örömmel ismeri el a miniszter, hogy az érsek magasabb hivatású teljesen felfogta, egyház megyéje felekezeti iskoláinak érdekét illetőleg. Mely nyilatkozatból tisztán kitűnik, hogy a miniszterben éppen mincsemeg az a képesség és erély, melyen túl a nemzet fontos állásában megkívánna. Az, hogy az érsek egyházmegyéjében a törvény által kiszabott uton járt el a felekezeti iskolák érdekében, még egy átalában nem oly csekélyen a mely dicsőítésre és magasztalásra volna érdemes, mert a kötelesség teljesítés még nem érdem. S minthogy a miniszter válaszából az tűnik ki, hogy a kalocsai érsekben kivül széles e hazában, az egyházi hatóság mind olyan, mely a törvényszabta kötelességeknek meg nem felel, így esetekben a törvény meg nem tartására számítani, a törvényt meg nem tartókat a miniszter hivatalos kötelessége. Mi leszna lohatnak a törvények, ha azokat a törvény végrehajtója a miniszter aludni hagyván, mint írott malaszt figurálnak papíron. Még örvend, hogy a kath. egyházi hatóság közül találkoztunk egy, a ki a törvény szabta határok között járt el az iskolai ügyek terén. Hát a többi mind? Hát nem áll-e hatalmában a miniszter urnak, hogy mind azokat a kik bármily okból nem engedelmeskednek az ország törvényeinek, hogy a legszigorubbán és kérelmetlenül utasítsa őket a törvény tiszteletben tartására?

De van még a miniszter ur válaszában egy pont, melyet megjegyzés nélkül hagyni nem lehet. Haynald érsek a miniszterhez felterjesztett jelentésében, a népnevelés ügyelő haladásának legfőbb akadályát a községi iskolák intézményét hozta fel.

A tekintetben a miniszter, mintha bünt követett volna el, s mintha az Érsek urban bírját kellene félni, tisztelni, minthogy alárendelt személy meintegetőzni kedt, hogy az érsek felfogása saját álláspontjából jogosult, de hát mit tehet ő róla, hogy neki oly törvényt is kell végrehajtani, a mely a községi iskolákról is szól, — hiszen, ha tehetné mindjárt eltörlené az érsek kedveért. stb.

A „DEBRECZEN” tárczája.

ELMOSÓDOTT NYOMOK.

Bűnügyi regény 1 kötetben. Írta: Achscharumoff Miklós. Második rész: Julia. (Folytatás.) Minden nap megkötött, dohánnyozott és minden badárságot összefecsegett. Minden tekintetben ösztintek voltak egymáshoz; megismertem vele viszonyaim a legpróbb részletekig. Hogy mi volt az oka, nem tudom, de anyai bizonyos, hogy vele szemben nem éreztem semmi szegénységet, vagy irtozást, úgy hogy neki mindazt, mit dajkálnak a legnagyobb ösztintekkel elmondtam. Természetesen ő okosabb volt és dolgaimat egészen másoként ítélte meg. Először megismerődtünk és felháborította kedélyét — különösen Stewitschel való viszonyom. Soha nem tudott arról hidegvérrel beszélni s gyakran őra hozsant ostromolt, hogy ezen igát rázzam le nyakamról.

Ezekre aztán helyesen jegyzi meg az „Egyetértés”:

Igy beszél, így nyilatkozik azon miniszter, kinek éppen az lenne elengedhetetlen kötelessége, hogy a községi iskolai intézményt, mint a melyre a népoktatási törvény alapítva van, minél inkább terjeszse. Így érti, így fogja fel a mi közköztudott miniszterünk a törvény szellemét. — A felekezeti érdekek szemelött tartása előtte főbb, mint az államé, melyeket csak kötelességből segít elart.

Mig ily emberek lesznek a kormány, várhatjuk-e, hogy népiszkoláink, menten minden felekezeti beavatkozástól, az állam vegye kezelése alá? Várhatjuk-e, hogy valaha a közhajnak megfelelő nemzeti népiszkoláink legyenek? Soha!

S ha a „Hon.” mely a miniszter levelét oly elismerő, s ugyszólván magasztaló sorok kíséretében közléte, előzetes közleménynek végszavában, azon reményének ad kitejlesztést, hogy bár a miniszternek, mielőtt alkalma nyílnék hason tartalmú levelet intézni, nem csupán Haynald érsekhez, hanem a többi főpapokhoz is. stb. Szóval, a vallási érdekek az, mely őket teletkeiben lépten nyomon vezet, s ez által az államéll ellenkező érdekeket kívánnak előmozdítani. Ezuttal mi sajnálkozásunkat fejezzük ki Trefort urnak Haynaldal szemben követett eljárása felett.

Inkább semmittevés, mintsem oly törekvés, mely a törvény szellemével és az állam érdekével merőben ellenkezik.

Dr. Szenf.

— Király ő felsége mint a „Pesti Napló” híteleis hlyő, vett értesülést folytat állítja, Deák Ferencz temetésére nem fog lejőni, miután ebben fontos államügyek által gátolva van.

— Az olasz várnagyi tárgyalások szakadatlanul folytatódnak. A magyar kormány képviselője Andreacszy folytonosan Rómában időzik, ellenben Merfort, ki csak azért utazott Rómába, hogy a fogyasztási adók kérdésében felvilágosítást adjon, most már Budapestben van.

— A honvédelmi miniszteriumhoz naponta érkeznek be panaszok amiat, hogy a szolgabírók több megehen azon katonák családjaikat, kik hadgyakorlatokra behivatottak, a gyakorlati idő alatt közmunkára kirendelik. Miután ez önkényes intézkedés, az illetők bizonyára felelősségre fognak vonatni.

A reakció feltámadása.

Mióta Magyarország kénytelen-kelietlen sógorságha jött „kedves” lajhántuli szomszédai, melynek éppen ez évben negyedik százada, val, mindig voltak Ausztriában, de főleg a székelyországban olyanok, kiknek egyedül czejők volt a magyar nemzetnek mennél nagyobb mérvbeni elnyomása, kizsárolása s végre alkotmányos jogaióit teljes kiforgatása. E párt, melynek működése, mint sőtét gyászfátyol, huzódik keresztül történelmünkön, soha ki nem halt, meg nem szűnt létezni. Néha magába foglalta az egész sógorságot, máskor alig számílt néhány tagot, de végkép kiölni nem lehetett azt sem erővel, sem szép szérvel. Miként a hidának, ha egy fejt leütötték, kettő nőtt helyette.

E párt, melynek csak említése is fájdalmas.

— Hogy lehet így élni! — mondá. Hisz ez rabszolgaság, mely önnek még szabadon lélekzen sem hagy. Gondolja meg helyzetének borzasztó voltát. Hisz ő a szó szoros értelmében kereskedést az önnel. Nem egyéb őn az ő kezében árucikknek.

— Hagyja el! — szakított félbe őt — ne dühösködjék.

— Igen, én dühösködni akarok! — kiáltá haragosan, miáltal fel s alá futkosott és kezeivel hadonázott. Gyáván kellene magamat tartanom, ha elnézném közönyösen, a mint őn magamagát lealacsonyítja. — Őn a természetét tiszta.

— Ne beszéljen oly badarul, barátom! hogy lehetnek én tiszta, én, ki egy kéjny vagyok.

— Kéjny! — ismételte szemrehányólag. Arra őn nem született.

— Igen, én arra születtem, s ezt azonnal beláttam, midőn először megérintett egy férfi kéz. En nem szeretem őt, ... közönyös voltam iránta és mégis...

— Nikolajewna Julia, az istenért ne beszéljen úgy! nem tudok rábánni... ez nem tehat ön magán is! Csak magán nem, ah az kegyetlenség! Miért tagadja meg ifjúságát, ön, kinek a természet mindent megadott, hogy egy jó nő és anyja váljék belőle!

mas s egyszersmind átkos emlékeket kelt fel a magyar emberben — a reakciómariusok pártja.

Félszázadok óta az uralkodói palota s abban a trón számolya volt, honnan kikergetni csak nem régen sikerült. S nagy hatalma éppen innen magyarázható, hogy t. i. belvonván magát a császárok s királyok legközelebbi környezetébe, sőt azt számtalanszor egyedül ő foglaltán el, annál könnyebben hajthatta végre pokoli terveit, melyekkel meggyilkolta a szabadságot s felforgatta alkotmányunkat. Az uralkodó szívet kinyitni nem engedvén az igazi tanácsadók előtt, az uralkodói jog palástja alatt bátran s senkítől nem akadályoztatva, vitte ki a mit akart.

Nagyon jó ismerjük a reakció működését. A vallási türelmetlenség s szabadsággyilkolók zsarnokság legfőbb ismertető jelei. — Azon szellem és ezereknek, kiket legjobbjaink közé számíthatunk egy a régibb, mint a közelebbi múltban, meggyilkolása a reakció műve. Hogy alkotmányos életünk egén soha sem hányoztat, a feleleg, s hogy nem volt egy percz, melyben az alkotmányos szabadság napja békeben s vér nem áztatta földre vetette volna áldástozó sugarait, az is mind a reakció műve.

E feketé hatalom, mely néhány év előtt a neki szokatlan fényt megvakulva, a sötéte meg kénytelen bujni, most ismét felnyitá szemét s kezd előmászni rejtekeiből, hogy cselekvése elvezetett fonalt felvéve folytatassa borzadalmas tetteit. Legalább ezt látszanak bizonyítani azon mozgalmak, melyek Bécsben újjában felszínre kerültek, s melyeknek élén hazánk ellen van irányulva.

A szent liga, mely a Schmerlingek és Thunokól áll, szövetkezve a szabadelvű párt zómével, s támogatattva az osztrák közlelemény által, Magyarországnak hadat izent, s itt mint kertjében, akarja az „alkotmányos gyomok” kiirtani, mert jól tudja, hogy ha egyszers Magyarországot le lesz fegyverve, az osztrákokkal könnyedén elbánnhatik.

Es a német sógörök, kik alig látnak az orrukon túl, e mozgalmat nemcsak nem utasítják vissza, de sőt — a mint látszik — kapnak rajta.

Pedig ha meggondolnánk, hogy mig Magyarország csak aránylag jelentéktelen s a mellet törvényen s jogon alapuló engedményeket követel tőnik, addig a szent liga szívek verét fogja kiszívni, egész alkotmányos rendszereket fogja megdönteni és semmivé teszi mindazon democraticus nagy vívmányokat, melyeket a kiegyezést követő idők az oly dusan hozott Ausztriának, ezt nem teének. De oda át inkább kockázra akarják tenni mindent, — semhogy Magyarország jogos kívánságát teljesítsék.

Igy tehát hazánk újra egyedül álland a reakció elleni küzdelemben, mely a coulisák mögül előlépve s régi fegyveret előszedve, éiere állt a Magyarországot elleni harcoknak, mely a Lajthán tul megindított. A reakció vette át a vezetést, s mig ma csak pénzügyi és gazdasági követeléseiknek vet gátot, meg lehet nemokára politikai terveivel is előáll, hogy megkísérelje visszahozni azokat a régi jó időket a Bach korából. A közlelemény legyen tisztában az iránt — mondja az Alföld — hogy az Ausztria és Magyarország közötti eltérés már nem pusztán pénzügyi kérdés, hanem a politikai és alkotmányos lét vagy nem lét kérdése.

Ma már nem arról van szó, érvényesít heljük-e jogos követeléseinket, hanem arról, hogy vissza bírjuk-e verni a reakció hadainak ostromát, s fen írjuk-e taraiul vele szemben alkotmányos állami létünket? Ez a küzdelem tárgya, melyet ha elvesztettünk, nemzeti léteünk vissza fog hanyatlni azon állapotba, mely a Bachkorszak idejéből még oly élénken él a nemzet szomorú emlékezetében.

— 4 magyar fővárosból. Tegnap este 5—6 óra közti a kereset ut és vasútcza sarkán egy nő hirtelen összeesett, s mielőtt orvosi segélyben részesülhetett volna, meghalt. A Deák F. temetésére küldött egyik ipolyásági képviselő, bórondjét a váciúton egy csavargó adta, hogy szállására vigye, a csavargó azonban bórondjével együtt eltűnt. Budapest város hatósága és képviselőtestülete — a „F. P.” híre szerint — azon tervvel lép fel, hogy egy később kijelölendő helyen Deák F.-nek országos közlegesen egy nagyszerű emlékszóbor állítsassék. Uj spiritizista klub alakul a fővárosban, mely a vidéki klubokkal is összeköttetésbe lép. Eltűnt györmök. Mult hó 29-én egy kilenc éves leány iskolába ment, honnan még ezideig vissza nem tért. A háziszegények felszámolása végett mult hó 29-ére kitűzött, s tombolajátékkal egybekötött táncvigalmát az Erzsébetegylet február hó 9-ére halasztotta.

ugy hogy csak fél 10-kor vehettem szemügyre a szépeket, a mikor aztán meggyőződtem, hogy itt még nem tudnak a nők blazirttak lenni, — nincs itt horganyféslek a szemek alatt, sem rizspor, sem kármín az arczokan. Örömhelvüle szemlétem e tisztán ragyogó hölgykorszort, nem gondolkoztam, nem is álmódtam és mégis mindkettőtől tettem valamit, a táncztermet örök tavasznak képzeltem melynek virágai soha el nem hervadnak, napnak, melynek fénye soha ki nem alszik. S midőn már leltem csaknem az ábrándképek után akart boldogonani s már csaknem a tizenkilencedik égben jártam: akkor jutott eszembe a költő szava: Alómért ne hagyj az életet; Csak valóság idevezíthet; Pusztá gőz a képezelet! De alig higgadtam, már újra versenyre kelt bennem minden érző erő, nem tagadhatam meg, hogy epedésre hajló vagyok. Újra megragadtott azon kedves érzés, mely világító sugarával beragyogja az ifju kebelét; s azon deleges tűz, — mely villány folyamként nyargal által idegeinket; mely visszavarázolja az elveszett paradicsomot. Az elragadó mulatság reggel ért véget, s még akkor is, de sőt most is száz éreményűtő dobog szívem s még most is úgy rémlik előttem az átvirasztott éj, mint egy fényes álom, vagy egy tündér regge. A hölgyek közül megemlítem betűrendben a következőket: — (B. J. (G. E.) (N. I.) (N. R.) (L. E.) (M. L.) Dorogról (S. H.) (V. L.) (P. V.) kisasszonyok, a fiatal asszonyok közül szinte betűrendben: Galánfiné, Nemesné, Tamásiné asszonyokat.

Vidék.

— A „Debreczen” levelezése. —

H. S z o b o s l ó, jan. 30.

A virágnak megtiltani nem lehet, Hogy ne nyíljék ha eljő a kikelet. Nem is akarta megtiltani senki, mindenki örvendett azon, hogy azt a száz kinyitit rőzsát, hozzá illő újjak tüzték szerető kebelre. Örvendtünk e kintűnő szívtéségnek, és mégis, az elszállt kedves lénynek nem láthatása, fényes, jószágok alakjának hiánya, a társaságokban oly különös, oly sajtáságok érzelmét költ kebleinkben, mintha mindenki keresne valamit.

Gyönyörű egy pár volt az, ott állt dalias völgyben Fehérmegye főjegyzője Bóné Géza ur, magyar díszlőnyben, karján inádotól hölgye Fogthúy Vilma k. a. a főhefér selyem uszályban, mint egy szál fehér lilom, s holtig tartó szeretet, hűség megpecsételésére elha gótt ajkáról az eskü szózata, január 29-én szombaton.

Es eskü ünneplésén tanukul szerepeltek: Dr. Csorba Lajos, városi főorvos, és Pap János kir. tanácsos Papáról. Nyoszóly leányok: Herglőcz Erzsike, Dalmi Etelka, Budaházy Anna k. asszonyok Debreczenből és Fogthúy Ida k. a. Szoboszló. Vőfélyek: Paksy József, Bárián Dezső, Somogyból, Fogthúy János, és Budaházy Zoltán urak.

Az egyházi komoly szertartás után, nem sokára elkövetkezett a pompás izetes vacsora, a felállított pezsgős üvegek durróságát közt, viadón kedélyek pobár köszöntőjei által fűszerezve. Mig azonban a derek pátriárkák keblük bő kívánataknak, nem szűnt meg szavakban adni kifejezést, addig a tüzevű ifjúság a felarsant zenének hangján tánczra kerekedett, s folytatta is azt, h-tartalán kedvel mindaddig, míg a láthatár széléről fel nem tűnt a nap fényes homloka.

Miért mondom el, hogy a meynyaszony bájainak telységében ragyogott, s hogy ő, s különösen Herglőcz Erzsike, tünnek ki gyönyörű csárdás tánczaikkal. Tegnap elutaztak vasúton, hova a díszes párt, nagy számú intelligens társaság kísérte ki. S ma már átűtötték a hajdu városi piros rőzsát, Fehérmegye talajába.

— Ők eltávoznak, mi is vivén magunkkal, édes, bus e m l é k é t e felejthetetlen mulatságok. Hogy pedig a se maradjon említetlenül, elmondom, hogy náruk tüzölőgeylet van alakulábán, gylest is tartottunk mar, s eddig is igen szép számmal iratkoztak be.

A. S.

H. B o s z o r m é n y, febr. 1.

— Hagyja hát egyszerűen cserbe... Menjen el töle válas nélkül. — Hát aztán mióbb éljek? egy garasom sincs. — Őh Nikolajewna Julia, mint mások élnek... munkája után. — Minő munka után? En nem tudok semmit és nem vagyok képes semmire. En úgy neveltettem, hogy csak gazdag ember neje lehetek. — Ért a zenéhez... adhat órákat. — Kinek volna kedve engem tanítóul befogadni, ha férjemet elhagynám? — Ellakhatnánk egymás mellett s egymást kölcsönösen támogathatnók... — No az nagyszerű mulatság lenne! — vak vezetné a világot. Nem, azt már megköszönöm! — En nagyon kényes vagyok és a munkás élet már nézve nem élet. Szeretem a fényűzést a gyönyört, sokat tartok a társias összeköttetésekre, melyek még ez ideig megmaradtak számomra és végre én fiatal vagyok s nem élhetek úgy, mint egy apáczá.

— Szomorúan hallgatótt rám, mindkettőnk szíve elsorult és mégis csak vissza-visszatértünk e beszélgetésre, mintha vigaszt vártunk volna tőle. Szerettem őt, de nem is lehetett őt nem szeretni! Ő volt a sokak közül az egyedüli, ki önzetlenül mellettem maradt és azért elő-

tem mindenké fellett kedves volt. Tudtam jól, hogy egy oly barátom, mint ő soha nem fogok találni. Ha vaikai képes lett volna nyomorult helyzetéből kiemelni, egy ő azt minden esetre megtette volna; mig ő mellettem volt, még volt valami előttem — az anyagi jólétten kivül — drága és szent, és hiszem, hogy akkor még nem voltam oly rozsz, mint mino később lettem. — Fájdalom, hogy oly hirtelen elvesztettem a jóly hirtelen találtam.

Két év múlva történt ez, szorossabb ismeretségünk kötése és mindjárt az ismeretes tanuló-összekötés után. Jasneff több barátai voltak ezáltal kompromitálva és ő is vett némi részt benne, bővebb tudomásom ez esetről nem volt és nyugodt voltam. Azonban ettől fogva ritkábban látogatótt meg és gyakran egy hétig is elmaradt. Egyszer, midőn már a szokottnál tovább nem láttam lakására mentem. Ez úgy dűlőn egy óra körül történt, s jobbját zárva találtam a mi ritkán történt, mert ő másodbőrű levén bejárati ajtaja a korridoron belől volt. Végre nagy ijedségemre észrevettem, hogy ajtaja le van pecsételve. Ezt a féltelmében nem láttam azonnal.

(Folyt. köv.)

három forint. 7. Ez a kis lány... avagy ne is szóljak. — szép lány van e város ágra. 11. A te piczi pi... kedvesemről. 13. Kertek... 14. Hej! de nagyon elő... 15. Összejártam ungot, berket... 16. domboldal. 17. Kikírics... 18. Halál madár. 19. Hej! a... 20. Hogy maradtna hü... Ajánljuk t. olvasónk párt...

rkaságok.

krónika. Egy francia... hány császár és király... bele népeken. E számítás... ált eddig 1540 császár és... 299-et megugrattak, 64... 113 megölt, 100... 123 fősába burcoltatt,...

számához Mayer Emil ur... város piacza befalásáról... mellette. E röpirat tar... nyiban az városunkat kö... világ visszatérünk.

szomor emberben. hában a napokban egy... nyomában 1841 db. minc... szethlen tárgyakat találtak... tós műszerrel viselte... rart, de ezek hiányában... es nevedarabokat sem ve... tervárót a vízve... a skánával három... evő föli aatti börtönhelyi... nekben nyolc lelanézt... kűdt. A ház oly nehéz... sok a lig bírtak felemelni... e bezárt a szerezéséne... zhalára tétele ökt.

tsde febr. 2. (Távirati tudó... — es. arany 5.41 1/2; Napo...

szervező: AI DÁNIEL.

gyszer... orszegy kölcsön... n... orsolatna, részt vehessen.

ny,

világhon van, arra indit... tve meg, mivel talozásná... ld-sorsjegyre, ... van, es... sjegyre

nénynt

eményt az 1877. szept. 1-éi... 20 nyereményt es 6 nye... u. m.

nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra.

nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra.

nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra.

nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra. nyuzásra.

